

Kruiden in de melkveehouderij

Diervoeding

[Carolien Makkink]

Wordt het nut van kruiden in de melkveehouderij door nutritionisten en dierenartsen erkend of kleeft er aan fytotherapie nog steeds een geitenwollensokkenimago? Studenten van Hogeschool Van Hall Larenstein pakten deze vraag op en organiseerden een symposium.

Een hoog aandeel – meer dan 20 procent – kruiden in grasland gunstig is voor de bodem en de koe, is de overtuiging van Jan-Paul Wagenaar van het Louis Bolk Instituut. “Biodiversiteit in de wei zorgt voor een goede mineralencyclus in de bodem, een betere diergezondheid en een beter imago van de melkveehouderij.” In Nederland varieert >>>

de biodiversiteit van weidepercelen sterk (zie tabel) en dit heeft consequenties voor het mineralen- en vitaminegehalte van het grasmengsel. Cichorei bevat bijvoorbeeld meer natrium, zwavel, koper, zink en vitamine A dan raai-gras, witte klaver en smalle weegbree. Smalle weegbree heeft een relatief hoog gehalte aan vitamine E. Aandacht voor de kruidensamenstelling van grasland kan volgens Wagenaar bijdragen aan het verbeteren van de gezondheid, het welzijn en de productiviteit van melkvee. Wel dienen de effecten van individuele kruiden op de bodem en dier nader te worden onderzocht om de voordelen van kruiden in grasland maximaal te benutten.

Fytotherapie

Jan Ienco Froentjes van de firma ECOstyle gelooft in de kracht van fytotherapie en homeopathische geneesmiddelen. ECOstyle verhandelt diergeneesmiddelen, verzorgingsproducten en voersupplementen van natuurlijke oorsprong. De producten zijn gebaseerd op plantaardige bioactieve stoffen, zoals etherische oliën, bitterstoffen, tanninen, flavonoïden, saponinen, slijmstoffen en alkaloiden. Froentjes heeft ervaren dat dierenartsen weinig kennis en ervaring hebben op het gebied van fytotherapie. Dierenarts Aart Oudendorp bevestigt dit: "In onze opleiding wordt er weinig aandacht aan besteed en hebben kruiden een negatief imago." Hij adviseert dan ook om de naamgeving aan te passen. "Als vertegenwoordigers niet praten over 'kruiden' of 'natuurlijke producten', maar over 'effectieve mucusbeschermstoffen', 'groene antibiotica' of 'pensopeppers', dan zal de acceptatie onder veeartsen zeker toenemen." Zowel Froentjes als Oudendorp verwachten dat de vraag naar plantaardige producten ter verbetering van diergezondheid, welzijn en productiviteit zal toenemen. Ook internationaal gaat de reductie van antibioticagebruik door en

Tabel. Biodiversiteit van 22 Nederlandse weidepercelen, eerste en vierde snede.

Gewas	Aandeel (minimum- en maximumpercentage)
Engels raai-gras	20,9-66,2
Witte klaver	0,1-31,8
Timothee-gras	0,9-13,9
Gewone paardenbloem	0,1-17,4
Kruipende boterbloem	0,2-11,2
Gestreepte witbol	0,1-22,5
Rode klaver	0,1-17,3
Zachte dravik	0,0-15,1
Veldbeemdgras	0,1-9,0
Grote vossenstaart	0,2-6,7
Straatgras	0,0-9,2
Ruw beemdgras	0,0-8,8
Smalle weegbree	0,1-6,5
Veldzuring	0,0-9,5
Grote brandnetel	0,0-2,6

de samenleving stelt steeds meer eisen aan de veehouderij.

Wetenschappelijk onderzoek

Froentjes ziet nog wel obstakels met betrekking tot Europese registratie van homeopathische diergeneesmiddelen, wetgeving en het al dan niet mogen voeren van claims bij de vermarkting van kruiden en verzorgingsproducten. Kruiden worden in de diervoeding meestal geregistreerd als additief (aroma, smaakstof) of als aanvullend voeder. Gezondheidsclaims zijn voor die categorieën niet mogelijk. Volgens Oudendorp hebben dierenartsen vooral behoefte aan degelijk, wetenschappelijk

onderzoek, waarin de werking van diverse fytotherapeutica wordt aangetoond: "Dierenartsen en nutritionisten willen niet alleen weten of het werkt, maar ook hoe het werkt", benadrukt hij. Alleen dan kan het juiste product op de correcte manier worden ingezet bij een bepaalde diagnose. De VHL-studenten pleiten voor meer aandacht voor natuurlijke producten in het veehouderijonderwijs. Ze concluderen dat meer onderzoek nodig is om de positieve werking van kruiden en hun componenten op diergezondheid en productietekenen wetenschappelijk te onderbouwen. Dit kan de acceptatie van fytotherapie in de veehouderij verbeteren. ■

Fyto-V

Het samenwerkingsproject Fyto-V heeft als doel fytotherapie als middel bij het reduceren en behandelen van dierziekten te ontwikkelen. In het project wordt samengewerkt door het Rikilt, het Instituut voor Etnobotanie en Zoöfarmacognosie, de Nederlandse Vereniging voor Fytotherapie, WUR-Livestock Research, het Louis Bolck Instituut, HAS Den Bosch en de faculteiten Diergeneeskunde en Farmaceutische Wetenschappen van Universiteit Utrecht. In het kader van het project worden onder meer per diercategorie stalboekjes uitgegeven. Deze stalboekjes zijn gratis te downloaden via www.fyto-v.nl.